ROMÂNIA
Avocatul Poporului
Ombudsman
Str. Eugeniu Carada, nr. 3, Sector 3, Bucureşti
Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: http://www.avpoporului.ro E-mail: avp@avp.ro

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEŞIRE Nr. 10181 26. MAI. 2016

Domnului Nicolaescu Adrian,
Prefectul Judeţului Constanţa

RECOMANDARE
Nr. 18 din 26. MAI. 2016 2016

În data de 24 martie 2016, în mass - media locală din Constanţa au apărut ştiri potrivit cărora „*Bebeluşii din mai multe localităţi constănţene riscă să fie otrăviţi cu nitraţi proveniţi din apa potabilă*". Având în vedere situaţia relatată în presă, am apreciat că locuitorilor din localităţile constănţene şi în special copiilor, li se încalcă dreptul la ocrotirea sănătăţii şi dreptul privind protecţia copiilor şi a tinerilor, prevăzute de art. 34 şi art. 49 din Constituţia României.

Ca urmare a aprobării de către Avocatul Poporului, domnul Victor Ciorbea, a propunerii de sesizare din oficiu, Biroul teritorial Constanţa a efectuat demersuri la Direcţia de Sănătate Publică Judeţeană Constanţa şi la Instituţia Prefectului Judeţului Constanţa.

Prin adresa nr. 8581 din 12 aprilie 2016, Instituţia Prefectului Judeţului Constanţa a comunicat că fenomenul de creştere a parametrului nitrat în sursele de

apă, este istoric, a luat amploare după anul 1985, evoluția sa fiind explozivă după anul 1990, în toată țara. În ultimii ani, s-a constatat creșterea numărului de localități în care valoarea parametrului nitrat este peste limitele admise de normele sanitare. Nitrații rezultă din metabolizarea substanțelor organice de către bacteriile din sol. Din sol, nitrații ajung în apa subterană. Apa din fântâni conține adesea o cantitate de nitrați peste limita prevăzută de normele sanitare. În afară de fântâni există și sisteme centralizate de apă, unde valoarea parametrului nitrat este peste normele sanitare. Cauzele principale ale poluării cu nitrați sunt gestionarea neconformă a deșeurilor solide și lipsa sistemelor de canalizare/neobligativitatea racordării la rețelele de canalizare, acolo unde acestea există și funcționează. O cauză importantă de creștere a nitraților în sol o constituie managementul defectuos al deșeurilor menajere/industriale și agricole și lipsa canalizării în mediul rural, etc.

În vederea elaborării și implementării unui cadru comun de acțiune de către instituțiile cu responsabilități, în domeniul unor situații generate de creșterea valorii concentrației parametrului chimic nitrat în sursele de apă subterană la nivelul unor localități din județul Constanța, Instituția Prefectului a emis Ordinul Prefectului nr.77/04.02.2016, privind constituirea Comisiei mixte pentru întocmirea și aplicarea unui plan de acțiune județean pentru protecția poluării cu nitrați. Comisia este alcătuită din reprezentanți ai Instituției Prefectului – județul Constanța, Consiliului Județean Constanța, S.C. R.A.J.A S.A, Administrației Bazinale de Apă Dobrogea Litoral, Direcției de Sănătate Publică Județeană Constanța, Agenției pentru Protecția Mediului Constanța și Gărzii Naționale de Mediu - Comisariatul Județean Constanța. De la momentul constituirii, Comisia s-a întrunit de două ori, ocazie cu care s-au dispus responsabilități fiecărei instituții implicate în gestionarea situației generate de creșterea, concentrația parametrului chimic nitrat, peste limitele prevăzute de normele sanitare, în sursele de apă subterană. Obiectivul planului de acțiune este evaluarea situației actuale, precum

și stabilirea unor măsuri complete, care să asigure calitatea apei subterane-sursa pentru aprovizionarea cu apă potabilă a diverselor localități.

S.C. R.A.J.A. S.A., operatorul care utilizează sursele de apă cu valori crescute ale concentrației de nitrat, a elaborat un proiect al Planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați. Proiectul conține descrierea tehnică a sistemelor publice de alimentare cu apă a localităților, evoluția calității apei pentru fiecare sursă de apă existentă, posibilele surse de poluare precum și soluții tehnice/măsuri necesare, respectiv câte două variante de soluționare a problemelor constatate. Valoarea la care se ridică lucrările menționate este de aproximativ 12 milioane de euro. La această data, Planul de Acțiune elaborat de S.C RAJA S.A, este în consultare la instituțiile care fac parte din Comisia mixtă.

Prin adresa nr. 5946 din 04.04.2016, Direcția de Sănătate Publică Județeană Constanța a comunicat precizări și anexe, din care rezultă următoarele: D.S.P.J. Constanța efectuează monitorizarea calității apei potabile în județul Constanța, conform H.G. nr. 974/2004; localitățile în care parametrul *nitrat* în apa potabilă este peste valorile prevăzute de legislație (50 mg/l) sunt monitorizate suplimentar din acest punct de vedere, atât în cazul monitorizării de audit (efectuată de D.S.P.J Constanța) cât și în cadrul monitorizării de control (efectuată de producătorul/distribuitorul/operatorul de apă potabilă).

D.S.P.J. Constanța efectuează anual rapoarte pe apa potabilă, pe care le înaintează Instituției Prefectului Constanța. Rapoartele conțin informații privind parametrul nitrat în apa potabilă și măsurile ce se impun față de grupele de vârstă vulnerabile. Din aceste rapoarte a rezultat că valoarea parametrului nitrat în apa potabilă, în multe localități din județul Constanța, este peste valorile prevăzute de Legea nr. 458/2002 (50 mg/l), privind calitatea apei potabile.

La adresa comunicată, D.S.P.J. Constanța anexează rezultatele monitorizării calității apei potabile, în localitățile cu valoarea parametrului nitrat peste CMA (concentrația maximă admisă) – localități administrate de S.C. RAJA S.A Constanța sau de primăriile locale, în primul trimestru al anului 2016. Din

studiile comandate de operatorii de apă de la INSP –CRSP Iași se arată că „Organizația Mondială a Sănătății consideră că, în situația în care concentrația nitraților depășește 50 mg/l, situându-se în plaja 50-100 mg/l, este posibil ca apa să fie furnizată sugarilor atâta timp cât este sigură microbiologic și crește vigilența pentru depistarea posibilelor cazuri de methemoglobinemie".

Având în vedere că, nivelul parametrului nitrat este cel mai adesea crescut în apa de fântână, D.S.P.J. Constanța a informat prin adrese scrise, primăriile din localitățile în care există neconformitatea parametrului nitrat, cabinetele medicale din localitățile respective, operatori de apă din localitățile rurale și Serviciul de Control în Sănătate Publică Constanța asupra măsurilor ce se impun față de grupele de vârstă vulnerabile:

- primăriile vor informa populația și vor asigura apa potabilă gratuit, dintr-o sursă de apă potabilă autorizată, monitorizată sanitar pentru toți sugarii și copii mici, cu vârste între 0-1 an, precum și pentru femei gravide. De asemenea, se pot folosi și apele plate îmbuteliate recomandate de Societatea Română de Pediatrie (în conformitate cu H.G. nr. 974/2004, pentru aprobarea Normelor de supraveghere, inspecție sanitară și monitorizare a calității apei potabile și a Procedurii de autorizare sanitară a producției și distribuției apei potabile);
- la izvoare și fântâni, în loc vizibil se vor afișa plăcuțe avertizoare „ apa nu este bună de băut, pentru sugari și copiii mici";
- medicii din fiecare localitate vor avea în vedere existența neconformității în apa potabilă și vor recomanda, pentru prepararea laptelui praf, nu se va folosi apa din fântâni sau din rețeaua de apă a localității, ci apa plată avizată de Asociația medicilor pediatrici sau apa potabilă dintr-o sursă autorizată sanitar;

La adresa transmisă a fost atașată lista localităților în care parametrul *nitrat* în apa potabilă este peste valorile prevăzute de legislație (50 mg/l), după cum urmează:

- lista cu localitățile Județului Constanța ***cu neconformitatea parametrului nitrat în apa potabilă, care depășește valoarea prevăzută de normele sanitare***

din **Legea nr. 458/2002, privind calitatea apei potabile** (Hârşova, Techirgiol, Mihail Kogălniceanu, Băneasa, Dulceşti, Albeşti, Coroana, Casicea, Căşcioarele, Negreşti, Comana, Tătaru, Corbu de Sus, Deleni, Petroşani, Şipotele, Dumbrăveni, Furnica, Gârliciu, Cheia, Tichileşti, Movila Verde, Brebeni, Hagieni, Carvăn, Osmancea, Palazu Mic, Mihai Viteazu, Mircea Vodă Gară, Dorobanţu, Ostrov, Bugeac, Esechioi, Gârliţa, Izvorul Mare, Cochirleni, Saraiu, Târguşor, Topraisar, Biruinţa, Poiana, Vâlcele)

- lista cu localităţile Judeţului Constanţa ***cu valoarea nitratului în apa potabilă moderat crescută peste limitele prevăzute de norme*** (Limanu, 2 Mai, Vama Veche, Independenţa, Mereni, Pecineaga – Moşneni).

- lista cu localităţile Judeţului Constanţa ***cu valoarea parametrului nitrat în apa potabilă peste normele sanitare pentru care primăria locală nu asigură monitorizarea calităţii apei***: (Primăria Amzacea – loc. Casicea; Primăria Lipniţa – loc. Carvan; Primăria M. Kogălniceanu – loc. Palazu Mic).

Analizând prevederile legale în materie, constatăm că potrivit dispoziţiilor din Legea nr. 458/2002 – privind calitatea apei potabile, Anexa Nr. 1: Parametrii de calitate ai apei potabile, coroborate cu dispoziţiile art. 8 lit. a) din Ordonanţa Guvernului nr. 21/2002 privind gospodărirea localităţilor urbane şi rurale, consiliile locale, precum şi primarii au obligaţia de a asigura „*măsurile necesare pentru protecţia sănătăţii publice, cu sprijinul şi sub supravegherea organelor de specialitate ale statului*".

În acest context, în temeiul prevederilor art. 59 din Constituţia României şi ale art.13 lit. c), art. 21 şi art. 23 din Legea nr.35/1997 privind organizarea şi funcţionarea Avocatului Poporului, republicată, cu modificările şi completările ulterioare;

Pentru realizarea scopului constituţional şi legal al Avocatului Poporului şi anume, apărarea drepturilor şi libertăţilor persoanelor fizice în raporturile acestora cu autorităţile publice şi pentru a pune în valoare colaborarea între Avocatul

Poporului, în calitatea sa de mediator și Instituția Prefectului Județului Constanța, emit prezenta:

RECOMANDARE

1. Prefectul județului Constanța va asigura respectarea prevederilor din Legea nr. 458/2002 – privind calitatea apei potabile, coroborate cu dispozițiile art. 8 lit. a) din Ordonanța Guvernului nr. 21/2002 privind gospodărirea localităților urbane și rurale. De asemenea, va verifica punerea în aplicare de către fiecare UAT vizat, a măsurilor prevăzute în planul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 964/2000, cu modificările și completările ulterioare.

2. Prefectul județului Constanța va dispune realizarea unui program și calendar specific pentru fiecare UAT de conformare, privind realizarea lucrărilor si măsurilor ce trebuie executate, în vederea respectării normei sanitare pentru parametrul nitrat.

3. UAT – urile sau după caz, S.C. RAJA S.A Constanța, vor asigura respectarea perimetrelor de protecţie sanitară pentru toate elementele sistemului de apă conform H.G. 930/2005.

4. Prefectul Județului Constanța, va informa Avocatul Poporului, prin Biroul Teritorial Constanța, cu privire la însușirea prezentei recomandări.

AVOCATUL POPORULUI,

VICTOR CIORBEA

București, 26 mai **2016**